

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.012.04.2020

dr n. med. Paweł Czekalski
Prezes
Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi
ul. Czerwona 3,
93-005 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/077 – Uznawanie kwalifikacji zawodowych obcokrajowców spoza Unii Europejskiej.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi (dalej: OIL w Łodzi lub Izba) ul. Czerwona 3, 93-005 Łódź.
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą na stanowisko Prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej wybrani byli: - dr n. med. Paweł Czekalski od 17 marca 2018 roku do dnia zakończenia kontroli, - lek. Grzegorz Mazur - od 3 grudnia 2013 roku do 16 marca 2018 roku, (akta kontroli str.: 3-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	- uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców spoza Unii Europejskiej; - podejmowanie działań wspierających w celu stworzenia sprzyjających warunków do uznawania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz sprawnego wdrażania się cudzoziemców do krajowego rynku pracy.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto lata 2017-2020 (do zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 3 ustawy o NIK, tj. pod względem legalności, gospodarności.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Marek Tarnawski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/117/2020 z 13 lipca 2020 r. (akta kontroli str.: 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi zgodnie z obowiązującymi przepisami realizowała proces przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza/ lekarza dentysty cudzoziemcom spoza Unii Europejskiej. Uznawanie kwalifikacji cudzoziemców spoza UE w pracy OIL w Łodzi występowało w niewielkiej skali. W Rejestrze prowadzonym przez OIL w Łodzi³ wpisanych było 45 lekarzy cudzoziemców spoza UE posiadających obowiązujące prawo wykonywania zawodu⁴.

OIL w Łodzi w swojej strukturze organizacyjnej wyodrębniła jednostkę - Komisję ds. Rejestru i Praw Wykonywania Zawodu, odpowiedzialną m.in. za proces uznawania kwalifikacji lekarzy cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. Komisja ta była jednostką stałą OIL w Łodzi i składała się z lekarzy wybieranych na okres kadencji Rady. Do obsługi merytorycznej Komisji zatrudnieni byli pracownicy biura OIL, którzy odpowiadali również za kontakt z lekarzami cudzoziemcami spoza Unii Europejskiej. W OIL w Łodzi brak było odrębnych procedur dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców. Izba stosowała zasady przyjęte w uchwale⁵ Naczelnej Rady Lekarskiej⁶ w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty oraz prowadzenia rejestru lekarzy i lekarzy dentystów a także Regulaminie stanowiącym załącznik do ww. uchwały. Proces uznawania kwalifikacji cudzoziemców spoza UE prowadzony był zgodnie z prawem, w tym terminowo przedkładane były wymagane w postępowaniu dokumenty. Znajdująca się w teczkach spraw dokumentacja była zgodna z wymaganiami wskazanymi w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty⁷ oraz uchwale nr 1 NRL.

OIL w Łodzi zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie o izbach lekarskich prowadziła działalność informacyjną dotyczącą procedury uznawania kwalifikacji zawodowych. Izba, w indywidualnych sprawach lekarzy spoza EU, prowadziła poradnictwo prawne związane z procedurą uzyskania wpisu na listę członków OIL w Łodzi i uzyskania prawa wykonywania zawodu.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Według stanu na 31 lipca 2020 r.

⁴ Liczba lekarzy i dentystów wpisanych do rejestru OIL w Łodzi wg stanu na dzień 1 stycznia 2020 r. wynosiła 14165

⁵ Uchwała nr 1/17/VII z dnia 13 stycznia 2017 r., dalej: Uchwała nr 1 NRL

⁶ także: NRL

⁷ Dz. U z 2020 r., poz. 514

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców spoza Unii Europejskiej.

Opis stanu faktycznego

1.1. Organizacja procesu uznawania kwalifikacji cudzoziemców spoza UE.

OIL w Łodzi w swojej strukturze organizacyjnej posiadał wyodrębnioną jednostkę, tj. Komisję ds. Rejestru i Praw Wykonywania Zawodu⁹. Komisja odpowiedzialna była m.in. za proces uznawania kwalifikacji lekarzy cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. Była jednostką stałą Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi i składała się z lekarzy wybieranych na okres kadencji Rady. Do obsługi merytorycznej Komisji zatrudnionych było trzech pracowników OIL. Komórka organizacyjna odpowiedzialna za uznawanie kwalifikacji cudzoziemców mieściła się w siedzibie OIL w Łodzi a kontakt osobisty z pracownikami możliwy był w godzinach pracy biura¹⁰. Biuro zapewniało również kontakt telefoniczny i mailowy. Pracownicy odpowiedzialni za kontakt z lekarzami cudzoziemcami spoza Unii Europejskiej porozumiewali się w języku polskim i angielskim, a konsultujący dokumenty radca prawny OIL w Łodzi władał biegle językiem niemieckim. Pracownicy biura posiadali wykształcenie wyższe, a dwoje z nich udokumentowaną znajomość języka angielskiego.¹¹

W OIL w Łodzi nie było odrębnych procedur dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców. Izba stosowała zasady przyjęte uchwałą Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry oraz prowadzenia rejestru lekarzy i lekarzy dentystry. Uchwała ta stanowiła wykonanie upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry¹² i art. 5 pkt. 3,4,6 i 11 oraz 6,7 i 49 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich¹³. Szczegółowy tryb postępowania został określony w Regulaminie stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały nr 1 (dalej: Regulamin). Postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentystry miały być prowadzone zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁴ i przepisami przedmiotowej uchwały. Do postępowań prowadzonych w pierwszej instancji jako właściwą wskazana została okręgowa rada lekarska okręgowej izby lekarskiej, której lekarz zamierzał być lub był członkiem, zaś w drugiej instancji Naczelna Rada Lekarska. Zgodnie z § 29 Regulaminu do prowadzenia spraw określonych

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Komisja składała się w okresie objętym kontrolą z 10-12 lekarzy różnych specjalizacji w tym, m.in.: lekarzy stomatologów, ortodontów, kardiologów, chirurgów.

¹⁰ Wtorki 8-16; Piątki 8-15 a w pozostałe dni 8-16.

¹¹ W okresie objętym kontrolą następujący pracownicy OIL w Łodzi prowadzili sprawy z ww. zakresu: a) Kierownik administracyjny Biura OIL w Łodzi – wykształcenie wyższe, kierunek ekonomia; b) Referent ds. rejestru i praw wykonywania zawodu – wykształcenie wyższe, kierunek handel zagraniczny; c) Starszy Inspektor ds. rejestru i praw wykonywania zawodu - wykształcenie wyższe, kierunek biotechnologia; d) Starszy Inspektor ds. rejestru i praw wykonywania zawodu - wykształcenie wyższe, kierunek administracja

¹² Dz. U z 2020 r., poz. 514

¹³ Dz. U z 2019 r., poz. 965

¹⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2020 r., poz. 256)

w regulaminie OIL w Łodzi powołała¹⁴ Komisję do spraw Rejestru i Praw Wykonywania Zawodu oraz określiła¹⁵ jej tryb działania. Okręgowa Rada Lekarska (ORL) nie określiła odrębnego regulaminu działania Komisji. Jak wyjaśnił Prezes ORL w Łodzi Komisja prowadziła postępowania w oparciu o postanowienia Regulaminu stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały nr 1 NRL.

Zgodnie z Regulaminem do zadań Komisji należało m.in. :

- sprawdzenie formalnej poprawności wniosków, przyjmowanie oświadczeń oraz sprawdzanie kompletności dokumentów wymienionych w zał. nr 1 do Uchwały NRL, a także sprawdzanie innych dokumentów złożonych przez lekarza;
- przeprowadzanie postępowania w sprawie uznania formalnych kwalifikacji lekarza i kwalifikacji w zakresie specjalności lekarskich i lekarsko dentystycznych;
- przedstawienie okręgowej radzie lekarskiej stanowiska komisji w sprawach określonych w uchwale.

Regulamin określał sposób postępowania m.in. w sprawach przyznawania lekarzowi cudzoziemcowi lub lekarzowi dentyście cudzoziemcowi prawa wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentystry, albo prawa wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentystry w celu odbycia stażu podyplomowego, wpisania go na listę członków okręgowej izby lekarskiej oraz dokonania wpisu do okręgowego rejestru lekarzy/lekarzy dentyistów. Regulamin określał jako „Lekarza cudzoziemca” – lekarza/lekarza dentyistę nie będącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w tym także w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty.

(akta kontroli, str.: 10-14; 90-148; 202; 213-223)

1.2. Wytyczne w zakresie procedury uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców spoza UE otrzymane od innych podmiotów.

Naczelna Rada Lekarska w uchwale¹⁶ w sprawie Ośrodka Uznawania Kwalifikacji w § 2 wskazała, że: *Zadaniem Ośrodka jest w szczególności: Badanie na wniosek okręgowych rad lekarskich, zgodności dyplomów i innych dokumentów poświadczających formalne kwalifikacje lekarzy i lekarzy dentyistów oraz kwalifikacje w zakresie specjalności medycznych, wydanych przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, z dyplomami i innymi dokumentami poświadczającymi takie kwalifikacje, wymienionymi w wykazach obwieszczonych przez ministra właściwego do spraw zdrowia na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza (...) oraz wydawanie opinii w tym przedmiocie.* Na tej podstawie Ośrodek opracował wytyczne dotyczące zasad i trybu uznawania w Polsce dyplomów lekarskich uzyskanych na Ukrainie. Wskazano w nich, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 2 lit. c oraz art. 7 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty jednym z warunków uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza jest posiadanie dyplomu lekarza wydanego przez inne państwo niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, pod warunkiem, że dyplom został uznany w Polsce za równorzędny zgodnie z odrębnymi przepisami oraz spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej. Przepis ten uzyskał takie brzmienie w 2008 r. w związku z wdrożeniem przepisów Dyrektywy 2005/36/WE o uznawaniu kwalifikacji zawodowych. W obecnym stanie prawnym

¹⁴ Uchwała nr 4/VIII/2018 ORL w Łodzi z dnia 4 kwietnia 2018 r. w sprawie- komisji problemowych ORL VIII Kadencji (zmieniająca uchwałę nr 4/VII/2013 z dnia 3 grudnia 2013 r.)

¹⁵ Uchwała nr 3/VIII/2018 ORL w Łodzi z dnia 4 kwietnia 2018 r. (zmieniająca uchwałę nr 3/VII/2013 z dnia 3 grudnia 2013 r.)

¹⁶ Uchwała nr 79/04/IV z dnia 23 kwietnia 2004 r.

jedynie procedura nostryfikacji pozwala na uzyskanie dyplomu i jednocześnie ustalenie, że kształcenie spełniło minimalne wymogi określone w przepisach unijnych. Jednocześnie Ośrodek wyjaśnił, że lekarz, bez względu na obywatelstwo, po uznaniu w drodze nostryfikacji dyplomu spoza Unii Europejskiej może się ubiegać w Polsce o ograniczone prawo wykonywania zawodu w celu odbycia stażu podyplomowego i złożenia Lekarskiego Egzaminu Państwowego.

OIL w Łodzi nie otrzymywała od innych podmiotów niż NIL wytycznych w zakresie procedury przyznawania prawa wykonywania zawodu przez cudzoziemców spoza Unii Europejskiej.

(akta kontroli, str.: 10-22; 214-215)

1.3. Uznawanie kwalifikacji cudzoziemców i odmowy ich uznania.

W Rejestrze prowadzonym przez OIL w Łodzi wpisanych było 45 lekarzy cudzoziemców spoza UE, posiadających obowiązujące prawo wykonywania zawodu.¹⁷ Spośród nich 36 lekarzy miało przyznane ograniczone prawo wykonywania zawodu w celu odbycia stażu podyplomowego.

OIL w Łodzi, w okresie objętym kontrolą, przyznała prawo wykonywania zawodu w oparciu o uznane kwalifikacje formalne (w drodze nostryfikacji przez uczelnie medyczne) 24 lekarzom cudzoziemcom spoza Unii Europejskiej¹⁸. Postępowania¹⁹ te dotyczyły 20 osób obywatelstwa Ukraińskiego²⁰, trzech osób obywatelstwa Białoruskiego²¹ oraz jednej osoby obywatelstwa Libijskiego²². Proces uznawania kwalifikacji prowadzony był zgodnie z prawem, w tym terminowo przedkładane były wymagane w postępowaniu dokumenty. Znajdująca się w teczkach spraw dokumentacja była zgodna z wymaganiami wskazanymi w ustawie o zawodzie lekarza oraz Uchwale nr 1 NRL i potwierdzała, że:

- przeciwko lekarzowi nie toczy się postępowanie prowadzone przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej;
- nie figuruje w rejestrze skazanych Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa;
- przeciwko lekarzowi nie toczy się postępowanie w sprawie zawieszenia prawa wykonywania zawodu oraz prawo do wykonywania zawodu nie zostało zawieszone;
- lekarz ma ciągłość wykonywania zawodu;
- posiada prawo pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Wszystkie z badanych postępowań zakończone zostały wydaniem uchwały o prawie wykonywania zawodu.

(akta kontroli, str.: 10-14; 23-24; 149-200; 203-212; 224)

W okresie objętym kontrolą przed Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej i Okręgowym Sądem Lekarskim OIL w Łodzi nie toczyły się postępowania w zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy z udziałem lekarzy obcokrajowców

¹⁷ Według stanu na dzień 31.07.2020 r. W rejestrze wpisanych było odpowiednio: 21 obywateli Ukrainy; 9 Białorusi; 3 Libii; 3 Rosji; oraz po jednym obywatelu Arabii Saudyjskiej; Iraku; Iranu; Konga; Libanu; Meksyku; Mołdawii; Mongolii i Syrii.

¹⁸ Okręgowa Izba Lekarska podjęła odpowiednio: 4 uchwały w 2017 r; 6 uchwał w 2018 r; 12 uchwał w 2019 r, i dwie uchwały w 2020 r.

¹⁹ Kontrolą objęto wszystkie te postępowania przeprowadzone wobec lekarzy cudzoziemców przez OIL w Łodzi.

²⁰ w tym trzynaście osób na staż, sześć osób po stażu i jedna osoba z ponownie przyznanym prawem wykonywania zawodu.

²¹ w tym dwie osoby na staż i jedna po stażu.

²² przedłużenie ważności prawa wykonywania zawodu.

spoza Unii Europejskiej, którzy by występowali w postępowaniu w charakterze lekarza obwinionego lub świadka.

(akta kontroli, str.: 7-9)

1.4. Wysokość wydatków ponoszonych na realizację zadania dotyczącego uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców.

W budżetach OIL w Łodzi na kolejne lata okresu objętego kontrolą nie wyszczególniano wydatków na realizację zadania dotyczącego uznawania kwalifikacji zawodowych obcokrajowców. W budżetach tych były wykazane planowane przychody z tytułu „Refundacja z Ministerstwa Zdrowia – koszty Okręgowego Rejestru Lekarzy i Prawa Wykonywania Zawodu” w kwotach 293.500 zł na 2017 r., 308.500 zł na 2018 r. Jak wyjaśniła główna księgowa OIL w Łodzi: *Preliminarz budżetowy na lata 2017-2018 zawierał zakładane przychody z tytułu przekazania środków finansowych na pokrycie kosztów prowadzenia działu rejestru w wysokości 100% zakładanych kosztów. Natomiast preliminarz budżetowy na lata 2019-2020 zakładał ww. przychody w kwocie zbliżonej do faktycznie otrzymanej z Ministerstwa Zdrowia. W roku 2019 założono zwrot kosztów prowadzenia rejestru w wysokości 285.000 zł a w 2020 r. w wysokości 386.500 zł. Według rocznych sprawozdań z wykonania budżetu przychody z tego tytułu wyniosły 291.223,70 zł w 2017 r.; 322.942,92 zł w 2018 r. i 299.764,53 zł w 2019 r.*

(akta kontroli, str.: 32-41)

Zgodnie z polityką rachunkowości OIL w Łodzi prowadziła na koncie 520-1 ewidencję kosztów zadań przejętych od administracji państwowej zaś na koncie 720 -3 ewidencjonowano refundację kosztów poniesionych na realizację tych zadań w tym związanych z działalnością rejestru lekarzy. Nie prowadzono odrębnej ewidencji wydatków ponoszonych na realizację zadania dotyczącego uznawania kwalifikacji zawodowych obcokrajowców.

(akta kontroli, str.: 26-31)

OIL w Łodzi w okresie objętym kontrolą zawarła trzy umowy z Ministrem Zdrowia na przekazanie środków finansowych na pokrycie czynności administracyjnych związanych z realizacją zadań, o których mowa w ustawie o izbach lekarskich. W ramach zawartych umów OIL w Łodzi była zobowiązana m.in. do:

- przyznawania prawa wykonywania zawodu oraz uznawania kwalifikacji lekarzy, będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, zamierzających wykonywać zawód lekarza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- prowadzenie rejestrów lekarzy.

Umowy zobowiązywały do przekazania OIL w Łodzi środki finansowe w wysokości (odpowiednio w latach 2017-2019): 362.308 zł; 418.738 zł oraz 392.461 zł. Kwota refundacji w poszczególnych latach objętych kontrolą w zakresie prowadzenia rejestru lekarzy i wydawania praw do wykonywania zawodu wyniosła odpowiednio: 186.254,00 zł; 192.673,00 zł oraz 208.232,00 zł.²³ W umowach nie zostały wyszczególnione stawki dotyczące cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. OIL w Łodzi w związku z prowadzeniem rejestru lekarzy i lekarzy dentystów oraz

²³ Przy ustalonej stawce za zadanie w wysokości 13 zł w 2017 i 2018 r. oraz 14 zł w 2019 r. i liczbie lekarzy i lekarzy dentystów wpisanych na listę OIL w Łodzi wg stanu na dzień 1 stycznia odpowiednio: 13564; 14061 i 14012.

wydawaniem praw do wykonywania zawodu poniosła w latach 2017-2019 koszty w wysokości odpowiednio 291.223,70 zł; 322.942,92 zł i 299.764,53 zł.²⁴
OIL w Łodzi zgodnie z § 3 umowy składał do Ministra Zdrowia półroczne i roczne sprawozdania z liczby zrealizowanych zadań.

(akta kontroli, str.: 42-89)

Jak wyjaśnił Prezes OIL w Łodzi: „Wysokość wydatków ponoszonych przez OIL na realizację zadania dotyczącego uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców w latach 2017-2020 jest trudna do oszacowania. Zarówno koszty prowadzenia rejestru jak i kwoty refundacji wynikające z umów odnoszą się do funkcjonowania rejestru lekarzy i lekarzy dentystów bez podziału na obcokrajowców i obywateli Polski. (...)”

(dowód: akta kontroli, str.: 10-14)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

OIL w Łodzi w swojej strukturze organizacyjnej posiadał wyodrębnioną jednostkę, tj. Komisję ds. Rejestru i Praw Wykonywania Zawodu. Komisja odpowiedzialna była m.in. za proces uznawania kwalifikacji lekarzy cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. Do obsługi merytorycznej Komisji zatrudnieni byli pracownicy biura OIL, którzy odpowiadali za kontakt z lekarzami cudzoziemcami spoza Unii Europejskiej. W OIL w Łodzi brak było odrębnych procedur dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców. Izba stosowała zasady przyjęte w uchwale Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty oraz prowadzenia rejestru lekarzy i lekarzy dentystów a także w Regulaminie stanowiącym załącznik do ww. uchwały. Proces uznawania kwalifikacji prowadzony był zgodnie z prawem, w tym terminowo przedkładane były wymagane w postępowaniu dokumenty. Znajdująca się w teczkach spraw dokumentacja była zgodna z wymaganiami wskazanymi w ustawie o zawodzie lekarza oraz powołanej uchwale.

OBSZAR

2. Podejmowanie działań wspierających w celu stworzenia sprzyjających warunków do uznawania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz sprawnego wdrażania się cudzoziemców do krajowego rynku pracy.

Opis stanu
faktycznego

2.1 Podejmowane działań informacyjnych dotyczących uznawania kwalifikacji cudzoziemców spoza UE.

Zgodnie z art. 5 pkt 18 ustawy o izbach lekarskich zadaniem izb lekarskich jest m.in. udzielanie zainteresowanym lekarzom informacji dotyczących ogólnych zasad wykonywania zawodu.

Na stronie internetowej OIL w Łodzi (www.oil.lodz.pl) w zakładce – *Dla lekarza* – znajdują się informacje o prawie wykonywania zawodu w celu odbycia stażu oraz prawie wykonywania zawodu po stażu, odrębnie zaprezentowane dla lekarzy/lekarzy dentystów obywateli Polski lub obywateli państw UE

²⁴ Pokrycie poniesionych kosztów prowadzenia rejestru uzyskaną refundacją wyniosło w latach 2017-2019 odpowiednio 64%; 60% i 69%.

oraz lekarzy/lekarzy dentystów cudzoziemców spoza UE. Strona zawiera informacje dla lekarza/ lekarza dentysty cudzoziemca, obywatel innego państwa niż państwo członkowskie UE, który jest uprawniony do wykonywania zawodu na czas określony i zamierza nadal wykonywać zawód na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej po upływie czasu na jaki prawo wykonywania zawodu zostało przyznane. Na stronie tej znajdują się szczegółowe informacje dotyczące wymaganych do złożenia dokumentów, oraz zasad ich złożenia i trybu postępowania Komisji ds. Rejestracji i Praw Wykonywania Zawodu. Na stronie załączone zostały dokumenty do pobrania, tj. druki wniosków i oświadczeń, linki odnoszące się m.in. do zasad uzyskania orzeczenia o stanie zdrowia oraz egzaminu ze znajomości języka polskiego organizowanego przez Naczelną Izbę Lekarską w Warszawie, osoby do kontaktu z obcokrajowcem (telefon, adres poczty e-mail oraz numer pokoju w siedzibie OIL w Łodzi). Izba na swej stronie informowała również o możliwości udzielania pomocy prawnej wskazując terminy dyżurów telefonicznych prawników oraz umożliwiając kontakt z nimi poprzez pocztę e-mail i zakładkę – *Zadaj pytanie prawnikowi*.

Komórka organizacyjna odpowiedzialna m.in. za proces uznawania kwalifikacji lekarzy cudzoziemców spoza UE znajduje się w siedzibie głównej OIL w Łodzi a kontakt telefoniczny i mailowy z pracownikami biura możliwy jest w godzinach pracy Izby. Pracownicy rejestru porozumiewają się w języku polskim i angielskim a konsultujący dokumenty radca prawny Izby w języku niemieckim.

Jak wyjaśnił Prezes OIL w Łodzi: *Działania informacyjne OIL w Łodzi dotyczące informowania o procedurze uznawania kwalifikacji cudzoziemców spoza Unii Europejskiej polegają na zamieszczaniu informacji na stronie internetowej izby oraz w piśmie „Panaceum” – które jest wydawane dla lekarzy członków OIL w Łodzi. Ponadto w przypadku cudzoziemców zgłaszających się do OIL w Łodzi informacje te są kierowane indywidualnie.*

(akta kontroli, str.: 10-14)

2.2 Prowadzenie przez samorząd zawodowy statystyki osób zwracających się o informację dotyczącą uznawania kwalifikacji.

W OIL w Łodzi nie prowadzono statystki osób bądź podmiotów zwracających się do samorządu zawodowego o uzyskanie informacji na temat procedury dotyczącej uznania kwalifikacji cudzoziemców spoza UE. Prezes OIL w Łodzi wyjaśnił, że: *Podmiotami, które zwracają się do OIL w Łodzi o uzyskanie informacji dotyczących uznania kwalifikacji lekarzy cudzoziemców spoza Unii Europejskiej – są zainteresowani lekarze. OIL w Łodzi nie odnotowała zapytań pochodzących od np. pracodawców lub agencji pracy. Informacje dotyczące uznawania kwalifikacji lekarza wynikają z przepisów prawa – więc podmioty te mogą je pozyskać w sposób niezależny.*

(dowód: akta kontroli, str.: 10-14; 202)

2.3 Działania na rzecz wspierania cudzoziemców spoza UE wdrażających się do regionalnego/lokalnego rynku pracy.

Jak wyjaśnił Prezes OIL w Łodzi: *Zgodnie z ustawą o izbach lekarskich (...) vide: art. 5 do zadań okręgowych izb lekarskich nie należy instytucjonalne wspieranie i wdrażanie cudzoziemców na spoza UE na polskim rynku pracy. OIL w Łodzi nie podejmowała współpracy z instytucjami takimi jak przedstawiciele samorządu terytorialnego, przedstawiciele ministerstw, agencji zatrudnienia. Zwracamy uwagę,*

iz zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (...) kompetencje izby dotyczące lekarzy spoza UE – sprowadzają się do wydawania uchwał (mających skutek decyzji administracyjnych) o przyznaniu prawa do wykonywania zawodu na terytorium Polski w oparciu o dokumenty o uznaniu kwalifikacji przedstawione przez stronę takiego postępowania. Powyższe nie oznacza, iż OIL w Łodzi jest zamknięta na kwestie lekarzy spoza EU. OIL w Łodzi podejmuje działania pomocowe każdorazowo w indywidualnych sprawach lekarzy spoza EU, którzy zwrócili się o taką pomoc do izby. Pomoc ta obejmuje poradnictwo prawne związane z procedurą uzyskania wpisu na listę członków OIL w Łodzi i uzyskania prawa wykonywania zawodu oraz związane z tym kwestie wypadkowe np. doradztwo związane z legalizacją pobytu na terenie Polski.

(akta kontroli, str.: 10-14)

2.4. Bariery wdrożenia się cudzoziemców spoza UE do krajowego rynku pracy w zawodach lekarza i lekarza dentysty.

OIL w Łodzi nie posiadała pisemnych analiz dotyczących barier dostępu do krajowego rynku pracy dla lekarzy i lekarzy dentystów w tym cudzoziemców spoza UE.

Prezes OIL w Łodzi wskazał na następujące bariery podjęcia pracy przez lekarza spoza Unii Europejskiej na terenie Polski:

- bariera językowa – słaba znajomość języka polskiego – ale ten sam problem (i wymagania) dotyczy także lekarzy z krajów UE, którzy także zdają egzamin z języka polskiego (nie ma dla tych lekarzy konieczności nostryfikacji dyplomu jeżeli ukończyli studia w krajach UE);
- niedostateczna wiedza lekarzy spoza UE spowodowana znacznymi rozbieżnościami pomiędzy oczekiwanym poziomem wiedzy a faktycznym wykształceniem lekarzy spoza UE (brak zgodności programów nauczania medycyny na poziomie studenckim jak i podyplomowym – specjalizacyjnym). Na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi mimo niskiego progu zdawalności (55% pytań musi mieć prawidłowe odpowiedzi), zdaje tylko 1% lekarzy spoza UE. Egzamin taki muszą zdać także obywatele Polscy studiujący medycynę w krajach spoza UE, np. na Ukrainie (jeżeli mają maturę zdaną w Polsce, nie zdają egzaminu z języka polskiego). Zakres egzaminów ustalany jest przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Uniwersytet Medyczny.
- brak znajomości przez lekarzy spoza UE wymogów zawartych w Kodeksie Etyki Lekarskiej i związanych z tym problemów odpowiedzialności zawodowej;
- różnice kulturowe (widoczne wśród studentów studiujących medycynę w języku angielskim pochodzących z krajów Arabskich, czy też z Indii, Pakistanu, Chin lub Afryki;
- długotrwała i skomplikowana procedura legalizacji pobytu na terenie Polski;
- koszty utrzymania i przyjazdu do Polski.

(akta kontroli, str.: 10-14, 202)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

OIL w Łodzi zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie o izbach lekarskich prowadziła działalność informacyjną dotyczącą procedury uznawania kwalifikacji zawodowych. Izba, w indywidualnych sprawach lekarzy spoza EU, prowadziła poradnictwo prawne związane z procedurą uzyskania wpisu na listę członków OIL w Łodzi i uzyskania prawa wykonywania zawodu.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, 23 września 2020 roku.

Kontroler
Marek Tarnawski
Doradca Techniczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z ul. z ul. z ul.

Grażyna Tuż-Gniewska
wicedyrektor

